

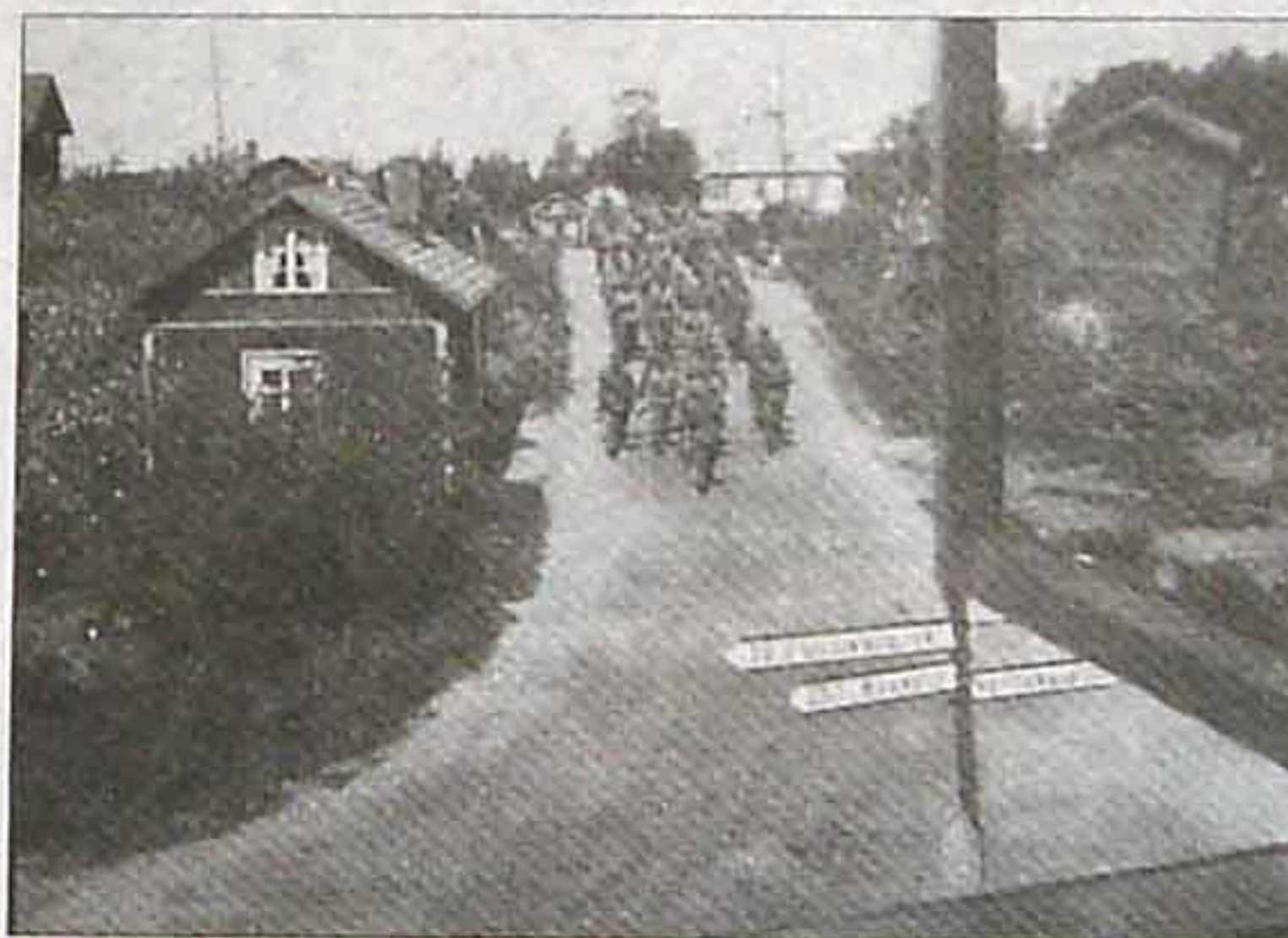
Päätoimittaja Matti Jussila
matti.jussila@uudenkaupunginsanomat.fi

Veteraanitiedot talteen

Nyt kun talvisodasta on kulunut seitsemän vuosikymmentä, pyritään Vakka-Suomessa keräämään talteen tiedot veteraaneista myös niissä kunnissa, joissa sitä ei ole tähän mennessä tehty. Laitila, Kalanti ja Kustavi ovat koonneet veteraanitiedot kirjan kansien väliin jo aiemmin ja nyt ovat vuorossa sodanaikaisista kunnista Uusikaupunki, Lokalahti, Pyhämaa, Taivassalo, Vehmaa ja Pyhäranta.

Kyseessä on suuri urakka, sillä alustavan arvion mukaan veteraaneja oli sodissa näiden kuuden kunnan alueelta noin 3300. Tietoja kootaan lisäksi lotista ja mahdollisesti myös miinanraivaajista. Hanketta varten on perustettu oma yhdistys, jonka ainoana tehtävänä on suorittaa tämä kunniavelka veteraaneja kohtaan. Kuhunkin kuntaan nimetään keräyspäälliköt, jotka vastaavat tietojen hankkimisesta alueellaan.

Esimerkiksi sota-arkistosta ei ole enää lain tulkinnan tiukentumisen vuoksi mahdollista saada tietoja veteraaneista yhtä hyvin kuin aiemmin, mitä hankaloittaa tehtävän suorittamista. Tärkeään asemaan nousevatkin veteraanien lapset, lastenlapset ja muut

Kyse on kunniavelasta veteraaneille

omaiset, joilta toivotaan tietoja ja muuta apua tärkeän hankkeen toteuttamisessa.

Kyse on kaiken kaikkiaan isosta hankkeesta. Aikaa sen toteuttamiseen on laskettu kuluvan vähintään

kaksi vuotta ja rahaakin tarvitaan alustavan arvion mukaan noin 70 000 euroa. Hankkeeseen on saatavissa jonkin verran julkista rahoitusta, mutta valtaosa kuluista pyritään kattamaan tukikeräyksellä ja myyntituloilla.

Veteraanitiedot on tarkoitus kerätä vähintään kolmeksi kirjaksi. Uudenkaupungin osalta kirjaan on tarkoitus sisällyttää artikkeleja myös tärkeistä sotaajan tapahtumista, kuten Stella Polaris -operaatiosta ja Janhuan miinapajan toiminnasta.

Hankkeen toteuttamiseksi ovat nyt käsillä mitä ilmeisimmin viimeiset ajat. Veteraanien rivit harvenvat huolestuttavasti ja tietojen siirtymistä seuraaville sukupolville on jatkuvasti vaikeampi varmistaa. Esimerkiksi Laitilassa vastaava hanke toteutettiin jo runsas vuosikymmen sitten ja Kalannissa viisi vuotta sitten.

Toivottavasti hanke saakin mahdollisimman myönteisen vastaanoton sekä veteraanien ja heidän omaistensa että kaikkien niiden keskuudessa, jotka pitävät maan itsenäisyyden turvaamiseen osallistuneen veteraanisukupolven tietojen tallentamista tärkeänä. Kyse on kunniavelasta veteraaneille.

Jopa 3300 veteraanista tietokeräys

Uudenkaupungin Sanomat 23.2.2010

Uusi yhdistys suunnittelee puuttuvaa julkaisua

Vakka-Suomessa suunnitellaan sotaveteraanitietojen keräämistä ja julkaisemista niitten sodanikaisten kuntien osalta, joista ei vielä ole julkaisua.

Hanketta varten on perustettu oma yhdistys, joka jo on aloittanut keräämisen.

Veteraanitietoja haetaan sodanikaisten Uudenkaupungin, Uudenkaupungin maalaiskunnan, Pyhämaan ja Lokalahden osalta sekä Vehmaan ja Taivassalon veteraaneista. Myös Pyhäranta on mukana ainakin alkutietojen keräyksessä.

Sotaveteraanien lisäksi tietoja tullaan hankkimaan lotista ja mahdollisesti myös miinanraivaajista. Matrikkeliyppisten tietojen lisäksi julkaistavaksi tulisi myös muuta sodanikaista tietoa, kuten mm. Uudenkaupungin osalta ns. Stella Polaris -hankkeesta.

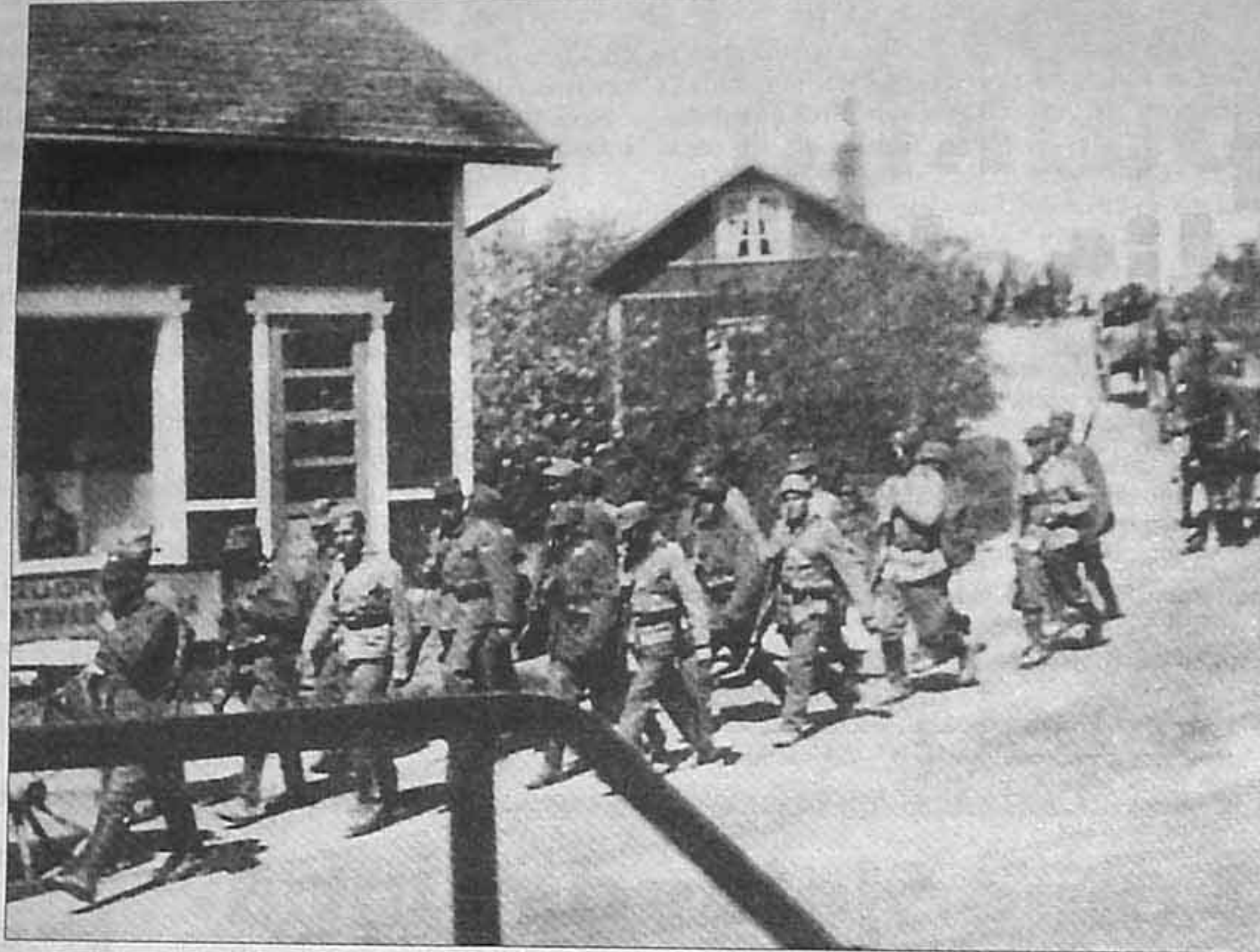
Uusi rekisteröitävänä oleva yhdistys on nimeltään Vakkasuomalaista sotaveteraanitietoa talteen ry. Sen puheenjohtajaksi on valittu Erkkö Teerimaa Lokalahdelta, varapuheenjohtajaksi Matti Jussila ja sihteeriksi Matti Jalava Uudestakaupungista.

Hallituksessa on lisäksi mm. Pyhämaata, Uudenkaupungin maalaiskuntaa, Vehmaata ja Taivassaloo edustavat henkilöt.

Alueittain on nimetty keräyspäälliköt, jotka huolehtivat keräysten organisoinnista.

Yhdistys toivoo veteraanien ja lottien sekä heidän omaistensa myönteistä suhtautumista tietojen saamiseen.

– Tietojen saaminen tällä taval-

Näin lähdettiin Pyhärannasta syksyllä 1939 ylimääräisiin kertausharjoituksiin eli käytännössä talvisotaan. Kuva Matti Kallion albumista.

Jatkosotaan lähtö Lokalahdelta kesäkuussa 1941. Auto on kauppias Lehtovirran. Auton takana näkyy lottien omistama kioski "Lotta-maja". Oikealla Vehmaan Osuuskaupan Lokalahden myymälän aluillaan oleva rakennustyömaa. Kuva Tuula Jalavan albumista.

la on erityisen tärkeää, koska nykyisin ei esimerkiksi sota-arkistosta enää voi saada ns. kantakorttien kopioita, vaan kaikki tiedot

on asiakirjoista poimittava arkistossa Helsingissä, Teerimaa sanoo. Lähiomaiset itse voivat edelleenkin saada kantakorttikopioita.

Keräyslomake netistä

Hankkeesta on tietoja myös netissä osoitteessa www.uusikaupunki.fi/veteraanitieto. Sieltä on myös tulostettavissa keräyslomake tai poimittavissa se omalle tietokoneelle.

– Nettisukupolyea edustavat veteraanien lapset ja lastenlapset ovat tärkeä ryhmä vanhempiensa ja isovanhempiensa tietojen kerääjinä ja luovuttajina. Sillä tavalla saatavat tiedot helpottavat yhdistystämme paljon verrattuna tietojen kirjoittamiseen sota-arkistossa, sanoo Teerimaa.

Muitten veteraanijulkaisujen perusteella on arvioitu, että tämän hankkeen alueelta tulisi kerättäväksi tiedot noin 3300 henkilöstä. Kyseessä on sotaveteraanien osalta lähinnä vuosina 1896 - 1926 syntyneet henkilöt ja lottien osalta myös muita ikäluokkia.

Hankkeen kokonaiskustannuksiksi on alustavasti arvioitu noin 70000 euroa.

Tietojen keräämiseen ja konekieliseen muotoon saattamiseen lienee mahdollista saada julkista tukea.

Kirjojen painattamiseen ei selaista tukea ole mahdollista saada. Yhdistyksen tarkoituksena on aloittaa varojen keräys heti, kun se on saatu rekisteröidyksi.

Alustavasti on keskusteltu kolmesta kirjasta; nykyisen Uudenkaupungin alueelta ilman Kalantia olisi oma julkaisu ja Vehmaan ja Taivassalon osalta omat julkaisunsa.

Hankkeen kestoksi on arvioitu vähintään kaksi vuotta.

Tietojen tultua julkaistuksi yhdistys purettaisiin. Jos sillä olisi silloin varoja, sääntöjen mukaan ne luovutettaisiin alueen sotaveteraanijyhdistyksille.

Veteraanitietojen suurhanke käynnistyy Vakka-Suomessa

Turun Sanomat,
Uusikaupunki

Vakka-Suomessa aloitetaan laaja sotaveteraanien tietojen keruu. Hankkeen tavoitteena on kerätä kansien väliin yhteensä 3300 veteraanin tiedot. Aivan yksinkertainen tehtävä ei kuitenkaan ole.

–Nykyisten säädösten mukaan tietojen kerääminen sota-arkistosta on haastavaa. Vetoammekin laajaan yleisöön, että veteraanit ja heidän omaisensa auttaisivat keruutyössä, selvittää **Erkko Teerimaa**, joka on yksi suurhankkeen puuhamiehistä.

Tietojen keruuta ja matrikkeliä tuottamista varten on perustettu Vakkasuomalaisista sotaveteraanitietoa talteen ry. Tietoa haetaan Uudenkau-

pungin, entisen Uudenkaupungin maalaiskunnan, Pyhämaan ja Lokalahden osalta. Omat kirjat kootaan myös Vehmaan ja Taivassalon veteraaneista.

Lähteinä käytetään sota-arkiston lisäksi muun muassa veteraanihaastatteluita, sotilaspasseja ja sota-arkistosta omaisten tilaamia kantakortteja sekä niiden liitteitä.

–Hankkeen kokonais kustannukset ovat noin 70 000 euroa ja ajallisesti se kestää kaksi vuotta. Lisätietoja saa yhdistykseltä ja sen uusilta nettisivuilta, selvittää yhdistyksen sihteeri **Matti Jalava**.

Internetissä vakkasuomalaisesta veteraanihankkeesta: www.uusikaupunki.fi/veteraanitietoa.

Omaisten apua kaivataan Vakka-Suomen veteraanitiedot kansien väliin

□ Harri Suomalainen

Vakka-Suomessa on käynnistetty veteraanitietojen keruu- ja tallenneprojekti. Tavoitteena on julkaista useita teoksia matrikkeli- ja muistitietoineen so- tiemme veteraaneista.

Hanketta varten on perustettu oma ”yhden asian yhdistys”, jonka puitteissa keruutyö on jo aloitettu, kertoo Vakkasuomalaista sotaveteraanitietoa talteen -yhdistyksen puheenjohtaja Erkko Teerimaa.

–Sotaveteraanien lisäksi tietoja tullaan hankkimaan lotista ja mahdollisesti myös miinanraivaajista. Toivomme veteraanien ja lottien sekä heidän omaistensa myönteistä suhtautumista tietojen keruuseen.

Materiaalia haetaan sodanaikaisen Uudenkaupungin, Uudenkaupungin maalaiskunnan, Pyhamaan ja Lokalahden sekä Vehmaan ja Taivassalon veteraaneista. Pyhäranta on mukana ainakin alkutietojen keräyksessä.

Keräysten organisoinnista huolehtivat alueittain nimetyt keräyspäälliköt.

–Omaisten avulla pystytään tietoja keräämään tuntuvasti nopeammin ja vaivattomammin kuin sota-arkiston asiakirjoista poimien, sanoo Erkko Teerimaa.

Sota-arkistosta voivat nykyisin tilata kantakorttien kopioita ainoastaan lähiomaiset. Muussa tapauksessa tiedot joutuu

Alueen veteraanitietoa keräävän yhdistyksen puheenjohtaja Erkko Teerimaa ja sihteeri Matti Jalava tutkailemassa projektin kustannusjakaumaa.

kopioiman käsin Helsingissä sijaitsevassa arkistossa.

–**Se on** todella hidasta ja työlästä hommaa, sanoo yhdistyksen sihteeri Matti Jalava, joka on jo ehtinyt käydä sota-arkistossa tutustumassa tietojen keruumenetelmään.

Matrikkeliteoksia on julkaistu Laitilan ja Kodisjoen veteraaneista vuonna 1999, Kalannista 2005 ja Kustavista viime vuonna. Tietojenkeruu alueen muissa kunnissa on pisimmällä Taivassalossa ja Lokalahdella. Maakunnan useissa muissa kunnissa on veteraaniteokset jo julkaistu, joten siinä suhteessa Vakka-Suomi on perässä kulki-

ja, myöntää Jalava.

–Muiden veteraanijulkaisujen perusteella on arvioitavissa, että alueelta tulee kerättäväksi tiedot noin 3300 henkilöstä. Sotaveteraanien osalta kyse on 1896-1926 syntyneistä henkilöistä, lottien osalta myös muista ikäluokista.

Tietojenkeruun ja julkaisujen painamisen kokonaiskustannusarvio on 70 000 euroa. Tukea haetaan muun muassa maaseudun eri toimintaryhmiltä. Varojen keräys aloitetaan heti, kun yhdistyksen rekisteröintiasiat on saatu kuntoon.

Alustavien suunnitelmien mukaan Uudenkaupungin alu-

eelta, pois lukien Kalanti, tehdään oma julkaisunsa, samoin Vehmaalta sekä Taivassalosta molemmista omansa. Matrikkelitietojen lisäksi teoksiin tulee myös muuta tietoa, Uudestakaupungista esimerkiksi Stella Polarista, Janhuan miinapajaa ja Lepäisten virolaiskuljetuksia koskevia tietoja.

Projektin arvioidaan kestävän pari vuotta, jonka jälkeen yhdistys puretaan. Mahdolliset jäljelle jäävät varat luovutetaan alueen veteraaniyhdistyksille.

Lisätietoja hankkeesta saa nettiosoitteesta www.uusi-kaupunki.fi/veteraanitietoa. Sivustolta on myös kopioitavissa tietojen keräyslomake.